

***Statenstuk* 2005-210**

Ontwerp-Onderzoeklijnen 2006-2010 en -Onderzoeksprogramma 2006 c.a.

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Cultuur en Welzijn op 23 november 2005
- provinciale staten op 21 december 2005
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

Inleiding

Jaarlijks stelt de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg (OCWZ) een ontwerp-onderzoeksprogramma voor en legt dit ter besluitvorming voor aan provinciale staten. Dit gebeurt conform de Verordening Bestuurscommissie OCWZ, zoals vastgesteld in statenstuk 37 van 2003. Hierbij legt de Bestuurscommissie OCWZ het ontwerp-Onderzoeksprogramma 2006 voor, aangevuld met de ontwerp-Onderzoekslijnen 2006-2010. In dit ontwerp zijn onderzoekswensen opgenomen van zowel provinciale staten als van gedeputeerde staten. Deze onderzoekswensen zijn in afzonderlijke bijeenkomsten met de bestuurscommissie en het onderzoeksbureau besproken en besloten. Naast inhoudelijke onderzoekswensen stelt de bestuurscommissie een aantal overige onderdelen in het ontwerp-onderzoeksprogramma voor, zoals flexibele capaciteit, kwaliteitsbewaking, inzet algemeen en inzet expertise voor de provinciale ambtelijke organisatie.

Advies

1. Instemmen met de Onderzoekslijnen 2006-2010 zoals die nu voorliggen.
2. Akkoord gaan met het Onderzoeksprogramma 2006 zoals dat nu voorligt.
3. Instemmen met de reservering van dagdelen voor flexibele capaciteit.
4. Vaststellen dat het besluit over de uitvoering van het onderzoek in de flexibele capaciteit in handen is van de Bestuurscommissie OCWZ.
5. Instemmen met de reservering van dagdelen voor de bestuurscommissie voor de organisatie van (een) bijeenkomst(en) om tot een optimale afstemming tussen onderzoek en beleid te komen.
6. Instemmen met de reservering van dagdelen voor overige onderdelen in het onderzoeksprogramma: algemene inzet en inzet expertise voor de provinciale ambtelijke organisatie.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Met de uitvoering van het onderzoek wordt een bijdrage geleverd aan de kwalitatieve versterking van het beleid op de terreinen cultuur, welzijn en zorg.

Argumenten

1. *Met de besluitvorming over het Onderzoeksprogramma 2006 worden de werkzaamheden in 2006 van de Bestuurscommissie OCWZ/het onderzoeksbureau vastgelegd.*
2. *Met de besluitvorming over de Onderzoekslijnen 2006-2010 wint het Onderzoeksprogramma aan continuïteit, consistentie en kwaliteit en uiteindelijk de versterking van het beleid op de terreinen cultuur, welzijn en zorg.*
3. *Reservering van flexibele capaciteit biedt de mogelijkheid om in de loop van 2006 met onderzoek in te spelen op actuele ontwikkelingen.*
4. *Ervan uitgaande dat slagvaardigheid is geboden bij bovengenoemde actuele ontwikkelingen, moet een lange besluitvormingsprocedure worden voorkomen. Het besluit over de uitvoering van onderzoek binnen de flexibele capaciteit past in handen van de bestuurscommissie.*

5. *Het is gewenst de afstemming tussen onderzoek en beleid te optimaliseren. In 2005 bleek hiervoor grote animo te bestaan vanuit de opdrachtgevers. Ondersteuning bij het professionaliseren van het opdrachtgeverschap is een gewenste volgende stap en wil de bestuurscommissie in 2006 uitvoeren.*
6. *De inzet van expertise - vanuit een onafhankelijke adviesrol - ten behoeve van de provinciale ambtelijke organisatie draagt bij aan de versterking van het beleid.*

Uitvoering**Tijdsplanning**

De uitvoering van het Onderzoeksprogramma 2006 betreft het jaar 2006.

Financiën

Kosten: € 421.419,-- (budget Onderzoeksbureau in de provinciale begroting 2006).

Het totale budget bestaat uit twee delen:

1. € 279.139,-- salarissen en sociale lasten
2. € 142.280,-- onderzoeksbudget

Monitoring en evaluatie

De Bestuurscommissie OCWZ brengt overeenkomstig de eerdergenoemde verordening voor 1 juli 2007 verslag uit over haar werkzaamheden van 2006.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

De besluitvorming over de Onderzoekslijnen 2006-2010 en het Onderzoeksprogramma 2006 c.a. zal breed bekendgemaakt worden door middel van een persbericht en een bericht terzake op Huisnet.

Bijlagen

1. Ontwerp-Onderzoekslijnen 2006-2010 en -Onderzoeksprogramma 2006 c.a.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 1 november 2005

Kenmerk: 2005010200

Het Presidium van provinciale staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

I.M. Rozema, griffier

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van het Presidium van provinciale staten van Drenthe van 1 november 2005, kenmerk 2005010200;

BESLUITEN:

- I. in te stemmen met de Onderzoekslijnen 2006-2010;
- II. akkoord te gaan met het Onderzoeksprogramma 2006 c.a.;
- III. in te stemmen met de reservering van dagdelen voor flexibele capaciteit;
- IV. de besluitvorming over de uitvoering van onderzoek in de flexibele capaciteit in handen te leggen van de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg;
- V. in te stemmen met de organisatie van (een) bijeenkomst(en) om onderzoek en beleid optimaal op elkaar af te stemmen;
- VI. in te stemmen met de reservering van dagdelen voor overige onderdelen in het onderzoeksprogramma: algemene inzet en inzet expertise voor de provinciale ambtelijke organisatie.

Assen, 21 december 2005

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ga.coll.

Ontwerp-Onderzoekslijnen

2006-2010

en -Onderzoeksprogramma 2006

c.a.

PROVINCIE DRENTHE

ONTWERP-ONDERZOEKSLIJNEN 2006-2010 EN -ONDERZOEKSPROGRAMMA 2006 C.A.

November 2005

INHOUD

1.	Inleiding	5
2.	Onderzoekslijnen 2006-2010	7
3.	Onderzoeksprogramma 2006	9
4.	Beschikbare capaciteit en begroting capaciteit onderzoeksprogramma 2006	15
	BIJLAGEN	17
1.	Verslag en besluitenlijst van de bijeenkomst van de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn en het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg d.d. 21 september 2005	18
2.	Informatie over twee mogelijke onderzoeksthema's naar aanleiding van de bijeenkomst met de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn en het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg d.d. 21 september 2005	22

---

1. INLEIDING

Dit is het derde onderzoeksprogramma dat de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg (OCWZ) u aanbiedt. Anders dan de voorgaande twee jaarprogramma's formuleert de bestuurscommissie naast een jaarprogramma voor 2006 ook een aantal globale onderzoeklijnen voor de komende vier jaren: 2006-2010. Ervaringen van de afgelopen jaren en discussies met verschillende opdrachtgevers leren dat bepaalde onderzoeksthema's de komende jaren terugkerend op de agenda zullen staan.

Voortraject

De formulering van de huidige ontwerp-Onderzoeklijnen 2006-2010 en het -Onderzoeksprogramma 2006 is tot stand gekomen op basis van verschillende bijeenkomsten van:

- a. de Statencommissie Cultuur en Welzijn (CW)
- b. gedeputeerde staten (GS) en portefeuillehouders
- c. een werkconferentie georganiseerd door het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg (CWZ)

Ad a. De bestuurscommissie wisselde op 21 september 2005 van gedachten met een aantal leden van de Statencommissie CW over de onderzoekswensen voor 2006 en de jaren daarna. Aan de hand van een vooropgestelde lijst met mogelijke onderzoeksthema's (doorgeschoven thema's van 2004 die niet zijn opgenomen in het programma 2005, vervolg op lopend onderzoek 2005, aanbevelingen uit onderzoeksrapporten uit 2005 en thema's doorgegeven door statenleden tijdens de werkconferentie) vond een discussie plaats over prioritering voor het onderzoeksprogramma voor het komende jaar en een meerjarenonderzoeksprogramma. Het resultaat van deze bijeenkomst was een grote mate van overeenstemming waardoor de aanwezigen een tweede besluitvormende commissievergadering niet nodig vonden (zie voor een verslag van deze bijeenkomst bijlage 1).

Ad b. De bestuurscommissie heeft op 16 juni 2005 een eerste "brainstormende" bijeenkomst gehad met GS. Daarin is benadrukt dat de meerjarenevaluatieplanning van de Contourennota's Mensen in het middelpunt en De kunst van het combineren de leidraad is voor de onderzoekswensen van GS. In oktober is een prioritering van de onderzoekswensen doorgegeven aan het onderzoeksbureau. Een deel van de onderzoekswensen komt overeen met de wensen van provinciale staten (PS). In het huidige overzicht van het ontwerp-Onderzoeksprogramma 2006 zal de bestaande overlap en de inbreng van GS als zodanig worden aangemerkt.

Ad c. Tijdens de werkconferentie Onderzoek en beleid: de optimale pasvorm van 14 september 2005 is niet zozeer vooruitgeblikt op het inhoudelijke onderzoeksprogramma van de komende jaren. Wel hebben de verschillende opdrachtgevers (PS en GS) de kwaliteit van de onderzoeksrapporten van de afgelopen jaren onder de loep genomen en is er gesproken over de ideale pasvorm tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer. Een relevante uitkomst uit de discussie was dat de opdrachtgever verder ondersteund wenst te worden bij de professionalisering van het opdrachtgeverschap i.c. het formuleren van relevante en specifieke onderzoeksvragen.

Onderzoek en beleid: het interactiemodel

Om tot een optimale pasvorm te komen tussen onderzoek en beleid gaan de bestuurscommissie en het onderzoeksbureau uit van een zogenaamd interactiemodel. Het interactiemodel gaat uit van een nauwe samenwerking tussen onderzoek en beleid, waarbij de interactie leidt tot bruikbaar onderzoek voor beleid. De ideale interactie tussen opdrachtnemer en opdrachtgever heeft als kenmerken dat men elkaars positie begrijpt, deels dezelfde taal spreekt (elkaar verstaat) en tijd heeft voor elkaar. Bovendien beseffen beiden dat zij staan voor een gezamenlijk belang.

Voor het voorliggende onderzoeksprogramma zijn in dit kader relevante vragen:

- a. interactie met wie?
- b. interactie waarover?

Ad a. *Interactie met wie?* Hiermee refereren we aan het opdrachtgeverschap. Hierover zijn in eerdere fases afspraken gemaakt: primair zijn PS opdrachtgever en daarnaast is er ruimte voor GS om onderzoekswensen in te dienen en daarmee als opdrachtgever te fungeren. In geval van onduidelijkheid is het aan PS te bepalen voor welke onderzoeken zij als opdrachtgever willen fungeren en voor welke onderzoeken deze rol aan GS wordt toebedeeld. Indien PS het opdrachtgeverschap vervullen, wordt/worden uit hun midden één of enkele statenleden aangewezen aan wie het opdrachtgeverschap wordt gedelegeerd. Indien GS het opdrachtgeverschap vervullen, wordt dit gedelegeerd aan één of enkele inhoudelijk deskundige portefeuillehouders.

Ad b. *Interactie waarover?* De onderzoekers hebben aan het begin van het onderzoekstraject intensief overleg over de inhoud en de aanpak van het onderzoek, uitmondend in een onderzoeksvoorstel. In dat onderzoeksvoorstel wordt onder andere de achtergrond van het probleem geschetst en wordt ingegaan op de beleidsrelevantie van het probleem. Ook wordt de onderzoeksvraag verder uitgewerkt tot een specifieke, door onderzoek te beantwoorden vraag. Vervolgens wordt beschreven op welke manier de vraag beantwoord gaat worden en gedurende welke periode. Ook hebben opdrachtnemer en opdrachtgever gaandeweg het onderzoek overleg over de voortgang. Aan het eind vindt een bespreking plaats over de conceptrapportage.

Grote lijnen 2006-2010, specifiek 2006

De ontwerp-Onderzoekslijnen 2006-2010 en het -Onderzoeksprogramma 2006 gaan om te beginnen in op een aantal grote lijnen van onderzoek die de komende jaren op het onderzoeksprogramma zullen staan. Per jaar zullen die onderzoekslijnen specifiek worden ingevuld. Zo ook voor het komende jaar 2006. Na een opsomming van de grote lijnen zullen meer specifieke onderzoeksprojecten worden benoemd voor 2006.

Twee opmerkingen zijn in deze context relevant. Als eerste, de uitwerking van de meer specifieke onderzoeksprojecten vindt plaats in de hiervoor genoemde onderzoeksvoorstellen. De tweede opmerking betreft de mogelijkheid dat na de verkiezingen van 2007 nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt en daaruit voortvloeiende nieuwe onderzoekslijnen en onderzoeksvragen.

Afronding Onderzoeksprogramma 2005

Nagenoeg het volledige Onderzoeksprogramma 2005 wordt tijdens het lopende onderzoeksjaar afgerond, als eindrapport of als conceptrapport. Eén project, de Provinciale publieke databank, loopt door in 2006. Realisatie, continuering en onderhoud van de databank is bovendien één van de onderdelen van de Onderzoekslijnen 2006-2010.

---

2. ONDERZOEKSLIJNEN 2006-2010

Hieronder volgt een korte opsomming van de onderzoekslijnen die de komende jaren op de onderzoeksagenda zullen staan van het onderzoeksbureau. Per onderdeel van de onderzoekslijnen wordt benoemd welke opdrachtgever - PS, GS of beide - een vraag of een specifiek thema op de onderzoeksagenda heeft gezet. In de volgende paragraaf worden aan de hand van dezelfde onderdelen meer specifieke onderzoeksprojecten voor het onderzoeksprogramma 2006 benoemd.

A. Monitoring

- A1. Provinciale publieke databank: dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor de realisatie, continuering en het onderhoud:
  - bestaande en doorlopende vraag van PS, aangevuld met vraag van GS 2006.
- A2. Drents Panel, organisatie en onderhoud van het in 2005 gestarte Drents Panel:
  - bestaande en doorlopende vraag van PS, aangevuld met vraag van GS 2006. Ook gedurende het jaar is het mogelijk om vragen van beide opdrachtgevers op te nemen in een ronde van het Drent Panel.
- A3. Sociaal rapport Drenthe:
  - vraag van GS voor 2006.
- A4. Dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor:
  - a. de evaluatie van de "sociale paragraaf" van POP II
  - b. de input voor POP III
  - vraag van PS, zelfde vraag kwam van werkgroep GS.
- A5. Dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor "Drenthe in cijfers":
  - bestaande en doorlopende vraag van werkgroep GS.

B. Beleidsverkenningen en beleidsevaluaties op specifieke thema's

- B1. Leefbaarheid op het platteland:
  - twee specifieke vragen van PS voor 2006 en ideeën voor evaluatieonderzoek gaandeweg 2006-2010.
- B2. Jeugdzorg:
  - vraag van GS voor 2006 en ideeën voor onderzoek gaandeweg 2006-2010.
- B3. Vermaatschappelijking van zorg:
  - gecombineerde vragen van PS voor 2006.
- B4. Drenthe woonprovincie: leefstijlen van Drenten:
  - vraag van PS en van GS voor 2006 en ideeën voor onderzoek gaandeweg 2006-2010.
- B5. Evaluaties uit de Cultuurnota:
  - vraag van GS voor 2006.

---

3. ONDERZOEKSPROGRAMMA 2006

Vergelijkbaar met het Onderzoeksprogramma 2005 volgt voor het Onderzoeksprogramma 2006 een globale beschrijving per project. Daarbij is aandacht voor de beleidsrelevantie, de vraagstelling en een indicatie van het benodigde aantal dagdelen.

Het programma 2006 bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Monitoring
- B. Beleidsverkenningen en beleidsevaluaties op specifieke thema's
- C. Overige onderdelen: flexibele capaciteit, kwaliteitsbewaking, inzet algemeen en inzet expertise voor de provinciale ambtelijke organisatie

A. Monitoring

- A1. Provinciale publieke databank: dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor realisatie, continuering en onderhoud
  - *Beleidsrelevantie*: de samenwerkende deelnemers presenteren met de databank hun onderzoeksgegevens van en over de Drentse samenleving op een toegankelijke manier aan het publiek. Dit publiek kan bestaan uit een individuele burger, een groep, een maatschappelijke organisatie, een manager of een bestuurder. De informatie is relevant vanwege:
    1. informeren en betrekken van een breed publiek
    2. onderbouwen van beleidsbeslissingen
    3. toetsen van beleid
  - *Vraagstelling*: de realisatie en het onderhouden van een provinciale publieke databank geeft in eerste instantie niet direct een antwoord op een vraagstelling. De jeugdmonitor zal als pilotproject als concrete realisatie worden uitgevoerd. Deze jeugdmonitor kan gebruikt worden om uiteenlopende vraagstellingen te beantwoorden, zoals "hoe gezond voelen en gedragen jongeren in Drenthe zich en is dat voor jongens en meisjes gelijk?"
  - *Dagdelen*: 80

- A2. Drents Panel: raadplegen, organisatie en onderhoud van het in 2005 gestarte Drents Panel
  - *Beleidsrelevantie*: het Drents Panel is een nieuwe manier van werken van het onderzoeksbureau en vergroot de kaderstellende en controlerende rol van PS. Raadpleging van het Drents Panel levert inzicht in de mate waarin de provinciale beleidsdoelen op peil zijn, bijstelling nodig hebben of beëindigd kunnen worden. Naast geplande onderzoeksvragen kunnen ook ad-hocvragen op relatief korte termijn worden beantwoord.
  - *Vraagstelling*: er komen twee specifieke onderzoeksprojecten in aanmerking om beantwoord te worden met behulp van het Drents Panel:
    - a. onderzoek naar leefstijlen van mensen, in het bijzonder gericht op hun woonwensen en woonbehoeften. Wat vinden bewoners van Drenthe, meer in het bijzonder specifieke groepen zoals ouderen, mensen met beperkingen en starters op de woningmarkt, belangrijk

---

aan hun woonomgeving? Hoe denken bewoners in Drenthe over woonwensen in de toekomst?

- b. informatie voor de update, verdieping en de invulling van de "witte vlekken" van het Sociaal rapport (zie A3).

- *Dagdelen:* 120

A3. Sociaal rapport Drenthe: een update

- *Beleidsrelevantie:* het Sociaal rapport Drenthe biedt veel relevante informatie voor de kaderstellende en monitorrol van de provincie binnen het sociale domein. Het komende Sociaal rapport is geen herhaling van het Sociaal rapport 2003, maar een update en een verdieping voor relevante thema's en een aan- en invulling van de zogenaamde "witte vlekken".

- *Vraagstelling:* de algemene vraagstelling van het Sociaal rapport luidt: hoe is de sociale staat van Drenthe in 2006? De precieze invulling van de deelvragen gebeurt in overleg met de opdrachtgever.

- *Dagdelen:* 80

A4. Dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor:

a. de evaluatie van de "sociale paragraaf" van POP II

b. de input voor POP III

- *Beleidsrelevantie:* monitoring van een aantal indicatoren van de "sociale paragraaf" van POP II geeft relevante informatie om het gevoerde beleid te evalueren. Bovendien geeft het relevante informatie voor het opstellen van een mogelijke POP III.

- *Vraagstelling:* het onderzoek geeft antwoord op de vraag hoe de stand van zaken is in Drenthe van 2006 wat betreft:

1. de aanwezigheid van voorzieningen in (sub)streekcentra en kleine kernen
2. gebruik van welzijnsvoorzieningen en dienstverlening
3. gerealiseerde aangepaste woningen en beschermde woonvormen
4. aangewezen monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten
5. verloren gegane rijksmonumenten

- *Dagdelen:* 80

A5. Dataverzameling, dataverwerking en databeheer voor: Drenthe in cijfers

Ieder jaar participeert het onderzoeksbureau in de totstandkoming van Drenthe in cijfers, door informatie te verzamelen, eventueel te bewerken en aan te leveren aan de Werkgroep Drenthe in cijfers.

- *Dagdelen:* 20

B. *Beleidsverkenningen en beleidsevaluaties op specifieke thema's*

B1. Leefbaarheid op het platteland

- B1.1. Onderzoek naar multifunctionele dienstencentra (MFD): nulmeting over leefbaarheid en sociale cohesie in de dorpen waar een MFD komt. Deze nulmeting is relevant om later in de tijd een beleidsevaluatie uit te voeren. Deze beleidsevaluatie richt zich dan op: procesevaluatie, organisatievormen, succes- en faalfactoren, wat zijn de effecten van de centra voor de kleine dorpen?

-
- *Beleidsrelevantie*: het voorgestelde onderzoek fungeert als een nulmeting voor de evaluatie van de effecten van multifunctionele dienstencentra in Drentse dorpen. Het idee achter de stimulering van de ontwikkeling van MFD's in het landelijke gebied van Drenthe is dat het de leefbaarheid vergroot. De leefbaarheid van het platteland is één van de prioriteiten uit de Statenagenda 2003-2007.
  - *Vraagstelling*: centrale vraagstelling luidt "Wat is de rol van een multifunctioneel dienstencentrum voor de leefbaarheid van een kleine plattelandskern in Drenthe?" Meer specifiek voor de nulmeting luidt de vraagstelling: "Hoe is het gesteld met de leefbaarheid en sociale cohesie in de plattelandskernen in Drenthe waar de realisatie van een MFD in de kinderschoenen staat?" In overleg met de opdrachtgever wordt besloten welke componenten van belang zijn bij de evaluatie en dus in de nulmeting onderzocht worden.
  - *Dagdelen 2006*: 60
- B1.2. Onderzoek naar de rol en betekenis van dorpsomgevingsplannen, dorpsvisies en dorpsagenda's, een procesevaluatie
- *Beleidsrelevantie*: de procesevaluatie levert inzicht in verwachtingen en teurstellingen van bewoners, succes- en faalfactoren, waardoor het beleid kan worden gecontinueerd of aangepast.
  - *Vraagstelling*: de procesevaluatie geeft antwoord op de vraag hoe dorpsomgevingsplannen, dorpsvisies en dorpsagenda's in Drenthe zijn uitgevoerd. Welke verwachtingen bewoners en andere partijen hadden en hebben en welke succes- en faalfactoren te onderkennen zijn.
  - *Dagdelen*: 60
- B2. Jeugdzorg, een nulmeting over wachtlijsten, toegankelijkheid en ketenzorg
- *Beleidsrelevantie*: de provincie heeft via de Wet op de jeugdzorg een belangrijke taak daarbinnen. Om die taak goed uit te kunnen voeren is actuele informatie nodig over wachtlijsten, toegankelijkheid en ketenzorg. Het huidige onderzoek levert die informatie voor 2006. Ook voor jaren daarna bestaat de intentie om informatie over wachtlijsten, toegankelijkheid en ketenzorg te monitoren.
  - *Vraagstelling*: wat is in Drenthe de stand van zaken binnen de jeugdzorg wat betreft wachtlijsten, toegankelijkheid en ketenzorg? In overleg met de opdrachtgever zal de vraagstelling meer specifiek worden geformuleerd.
  - *Dagdelen*: 120
- B3. Vermaatschappelijking van zorg: negatieve effecten
- *Beleidsrelevantie*: op alle beleidsniveaus staat vermaatschappelijking van zorg hoog op de agenda: mensen moeten, ondanks hun zorgbehoefte, zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan het "gewone" maatschappelijk leven. Ook het provinciaal zorgbeleid Zorg in perspectief 2005-2008 benadrukt het belang van vermaatschappelijking van zorg. Maar er zijn ook geluiden dat vermaatschappelijking van zorg negatieve effecten kan hebben en heeft. Dit onderzoek biedt inzicht in de mogelijke en bestaande negatieve effecten, waardoor beleidsdoelen en beleidsinterventies bijgesteld kunnen worden.
  - *Vraagstelling*: vragen die in dit onderzoek aan de orde komen zijn: wat zijn de schaduwkanten van het langer zelfstandig blijven wonen? Is het ideaal

wat we voor ogen hebben voor de verschillende doelgroepen in de praktijk ook ideaal? Wat geven de doelgroepen zelf aan en voor wie zitten er ook negatieve aspecten aan het langer zelfstandig blijven wonen? Welke negatieve aspecten worden door welke doelgroepen onderkend? Welke gevolgen heeft de vermaatschappelijking van zorg voor de mantelzorgers?

- *Dagdelen: 80*

B4. Drenthe woonprovincie: leefstijlen van Drenten (zie ook A2.a)

- *Beleidsrelevantie:* het onderzoek biedt een inventarisatie over de woonbehoeften, nu en in de toekomst, van verschillende doelgroepen in Drenthe. De informatie kan gebruikt worden bij beleidsbepaling en uitvoering bij het tegemoet komen aan de woonbehoeften.
- *Vraagstelling:* vragen die in dit onderzoek centraal staan, zijn: Wat vinden bewoners van Drenthe, meer in het bijzonder specifieke groepen zoals ouderen, mensen met beperkingen en starters op de woningmarkt, belangrijk aan hun woonomgeving? Hoe denken bewoners in Drenthe over woonwensen in de toekomst?
- *Dagdelen:* zie Drents Panel (zie A2)

B5. Inventarisatie talentontwikkeling op het gebied van amateurkunst

- *Beleidsrelevantie:* de onderzoeksresultaten bieden de mogelijkheid om met betrokken partijen goede lijnen uit te zetten voor de toekomst om op een passende manier inhoud te geven aan talentontwikkeling.
- *Vraagstelling:* het onderzoek moet antwoord geven op de volgende vragen.
  1. Welke vormen van talentontwikkeling bestaan er op dit moment in Drenthe op provinciaal en gemeentelijk niveau?
  2. Welke ambities hebben verschillende amateurskunstenaars en bestaan er wensen en behoeften rondom talentontwikkeling?
- *Dagdelen: 40*

C. Overige onderdelen

C1. Flexibele capaciteit

- Om in de loop van 2006 nog de mogelijkheid te hebben om onderzoek uit te voeren dat noodzakelijk wordt geacht bijvoorbeeld door niet-voorzien omstandigheden of actuele ontwikkelingen adviseert de bestuurscommissie om een deel van de capaciteit "vrij te houden". Het voorstel is om dat deel te bepalen op 10% van de onderzoekscapaciteit, wat neerkomt op ongeveer 80 dagdelen. PS en GS moeten naar het oordeel van de bestuurscommissie aanspraak kunnen maken op deze flexibele capaciteit. Ervan uitgaande dat in bedoelde gevallen slagvaardigheid is geboden, moet een lange besluitvormingsprocedure worden voorkomen. Het voorstel is het besluit over de uitvoering in handen te leggen van de bestuurscommissie.
- *Dagdelen: 80*

C2. Kwaliteitsbewaking

- Een belangrijke taak van de Bestuurscommissie OCWZ is de bewaking van de kwaliteit van onderzoek. Doel is onder meer om tot een optimale pasvorm te komen tussen onderzoek en beleid. Anders gezegd, dat de onderzoeksresultaten de opdrachtgevers "van pas zijn". Of dit het geval is, is aan de or-

de gekomen tijdens de eerdergenoemde werkconferentie op 14 september 2005. Eén van de conclusies van die werkconferentie was dat er nog aan kwaliteit te winnen is, onder meer door de opdrachtgevers verder te ondersteunen bij de professionalisering van het opdrachtgeverschap i.c. het formuleren van relevante en specifieke onderzoeksvragen. De bestuurscommissie neemt zich voor in 2006 hierover één of enkele workshops te organiseren.

- *Dagdelen: 30*

C3. Inzet algemeen

- Evenals de voorgaande jaren willen we enige ruimte reserveren om ontwikkelingen te volgen die zich voordoen in onderzoeksland, zowel landelijk als provinciaal. Waar mogelijk willen we tot afstemming en samenwerking komen.

- *Dagdelen: 25*

C4. Inzet expertise voor de provinciale ambtelijke organisatie

- We vragen u, zoals ook de voorgaande jaren is gebeurd, onderzoekscapaciteit te reserveren voor advies aan de provinciale ambtelijke organisatie. Het onderzoeksbureau levert technische expertise en onthoudt zich van inhoudelijke oordelen en keuzes. Anders dan voorgaande jaren willen we niet 5%, maar maximaal 3% van de beschikbare onderzoekscapaciteit hiervoor reserveren.

- *Dagdelen: 25*

---

4. BESCHIKBARE CAPACITEIT EN BEGROTING CAPACITEIT ONDERZOEKSPROGRAMMA 2006

Beschikbare capaciteit in dagdelen

Junior onderzoeker (80%)	240 dagdelen
Onderzoeker (tweemaal 80%)	480
Senior onderzoeker (half 80%)	120
<i>Totaal</i>	<i>840 dagdelen</i>

Begroting Onderzoeksprogramma 2006 in dagdelen

Projecten, zie hierboven	740 dagdelen
Flexibele capaciteit (10%)	80
Kwaliteitsbewaking	30
Inzet algemeen (3%)	25
Inzet expertise provinciale ambtelijke organisatie (3%)	25
<i>Totaal</i>	<i>900 dagdelen¹</i>

---

¹ De bestuurscommissie heeft de mogelijkheid om gaandeweg 2006 te beslissen of en welk onderzoek wordt uitbesteed aan derden. Daarvoor is capaciteit aanwezig in het onderzoeksbudget. In voorgaande jaren werd als uitgangspunt gehanteerd dat 120 dagdelen aan onderzoek kunnen worden uitbesteed.

BIJLAGEN

-
1. Verslag en besluitenlijst van de bijeenkomst van de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn en het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg d.d. 21 september 2005

Aanwezig:

provinciale staten:

mevrouw J.M. Pannekoek

W. Kuiper

G. Roeles

mevrouw H. Kempe

E. Hemsteede

J. Oving

bestuurscommissie:

mevrouw H. Udding

G. Eerland (voorzitter)

Onderzoeksbureau CWZ:

mevrouw J. Tuinstra

mevrouw J. de Witt

E. Lange

H. Parker Brady

mevrouw M. Mailly (verslag)

De heer Eerland opent de bijeenkomst.

De bedoeling van deze ochtend is om het Onderzoeksprogramma 2006 samen te stellen en tevens onderwerpen aangereikt te krijgen voor een meerjarenonderzoeksprogramma.

Mevrouw Tuinstra heeft wat voorwerk verricht en een aantal potentiële onderzoeksonderwerpen op papier gezet. Deze onderwerpen komen van de groslijst die besproken is op 22 september 2004 of zijn een vervolg op lopend onderzoek 2005 of zijn aanbevelingen uit afgerond onderzoek 2005 of zijn aangedragen door individuele statenleden.

Tevens is een checklist gemaakt met vragen die bij een vraag om onderzoek gesteld kunnen worden.

Gevraagd wordt naar het onderzoek Voortijdig schoolverlaten.

De heer Eerland deelt mee dat dit onderzoek is afgerond. Momenteel vindt overleg plaats met het ambtelijk apparaat over de wijze van presentatie van dit onderzoek.

De onderzoeksonderwerpen worden puntsgewijs besproken en besloten.

1. Onderzoek naar factoren die van invloed zijn op de toename van depressiviteit onder jongeren en ouderen

Dit onderzoek heeft geen prioriteit voor 2006. Er is op dit moment een project Huiselijk geweld. Hiertussen kan enige samenhang zijn. Men is geïnteresseerd naar de oorzaken van depressiviteit.

2. Onderzoek naar de omstandigheden van zelfstandig wonende verstandelijk gehandicapten

Het beleid is om mensen met een verstandelijke handicap zelfstandig te laten wonen. Er is dan veel begeleiding nodig en de financiën hiervoor zijn niet altijd aanwezig.

Via de invalshoek Wonen heeft de provincie hier ook mee te maken. De provincie kan gemeenten aansturen om woonplekken te creëren. Dit onderzoeksonderwerp zou gecombineerd kunnen worden met onderzoeksonderwerp 6 en verbreed moeten worden naar verschillende groeperingen.

Het gaat hierbij vooral om de negatieve aspecten van de vermaatschappelijking van de zorg. Daarbij kan gedacht worden aan eenzaamheid, afhankelijkheid en dagbesteding, mate van misbruik en agressie, thuis voelen in je woning, buurt en omgeving.

Besloten wordt 2 en 6 te combineren, evenals negatieve aspecten van de vermaatschappelijking van de zorg. Er zal een snelle inventarisatie gedaan worden naar de relevantie van het probleem, de rol die de provincie speelt en of er al onderzoeken lopen (zie bijlage 2).

3. Onderzoek - monitoring - naar de gezondheidssituatie en zorgconsumptie van allochtone zorgvragers

Dit onderzoek komt uit de sessie van vorig jaar. Men vraagt zich af wat de rol van de provincie hierin kan zijn. Verder wordt de groep asielzoekers kleiner. Besloten wordt dit onderwerp te laten rusten.

4. Onderzoek naar multifunctionele dienstencentra

Het leefbaarheidsonderzoek loopt, zoals besproken tijdens de bijeenkomst op 13 juli 2005 met de statenleden cultuur en welzijn.

Misschien is het nog wat aan de vroege kant om deze onderzoeken uit te voeren. In de toekomst kan dit actueel worden, ook omdat de provincie financiën beschikbaar stelt. Bekeken kan worden of deze goed besteed worden.

Besloten wordt een nulmeting te verrichten bij gemeenten waar al iets gebeurt op iets staat te gebeuren.

Daarnaast wordt besloten dat dit een onderzoek is dat ook in de meerjarenplanning opgenomen kan worden, omdat de effecten van multifunctionele dienstencentra niet in één jaar bekend zullen zijn.

5. Onderzoek naar de rol en betekenis van dorpsontwikkelingsplannen

De Brede Overleggroep Kleine Dorpen krijgt subsidie ter stimulering van dorpsontwikkelingsplannen. Zij doen dit in samenwerking met gemeenten.

Dit onderwerp speelt ook in de Provinciale Commissie voor het Omgevingsbeleid, wat betekent dat dit onderwerp een breed gedragen statenbeleid is.

De heer Kuiper zal dit onderzoek aankaarten in de Presidiumvergadering.

Besloten wordt het onderzoeksthema op te nemen in het programma.

---

6. Onderzoek naar de woonbehoeften van specifieke groepen ouderen

Dit onderzoek wordt gekoppeld aan nummer 2.

7. Onderzoek - monitoring - via het Drents Panel naar de ontwikkeling van woonbehoeften

Het Drents Panel is inmiddels van start gegaan.

Aangegeven wordt dat woonbehoeften nogal aan veranderingen onderhevig zijn en daarom is het een goed onderwerp om bijvoorbeeld jaarlijks vragen hierover te stellen via het Drents Panel. Ook kunnen er vragen gesteld worden aan specifieke groepen over hun woonbehoeften.

8. Na overzicht woonplannen onderzoek doen naar groepen van wie de wensen nog onvoldoende duidelijk in beeld gebracht zijn

Aangegeven wordt dat inzicht in woonwensen meer thuishoort bij GS in het kader van het toetsen van woonplannen. Voor de Provinciale Commissie voor het Omgevingsbeleid is het ook belangrijk om de behoefte aan woonplannen helder te krijgen.

Zinvol zou zijn om te onderzoeken wat gemeenten en woningcorporaties doen en wat voor gegevens zij hebben. Besloten wordt dat een korte inventarisatie plaatsvindt over wat er al bekend is en of er onderzoek gaande is of op stapel staat (zie bijlage 2).

9. Onderzoek naar de sociale kaart en het aanbod van woon-, welzijn- en zorgaanbieders per Drentse gemeente

Opgemerkt wordt dat dit meer iets voor gemeenten is, zeker met de WMO in aantocht.

Wel heeft de provincie een ondersteunende taak met betrekking tot de WMO.

Er zijn databronnen en er kunnen dan ook dwarsverbanden gelegd worden met het Provinciaal omgevingsplan (POP).

Aan gemeenten kan doorgegeven worden dat er gegevens zijn.

Besloten wordt dat in het meerjarenonderzoeksprogramma de "sociale component POP III" opgenomen zal worden.

10. Onderzoek via het Drents Panel naar de effecten van beleidsinterventies

Het Drents Panel is een belangrijk instrument om in te zetten voor onderzoek, zowel in 2006 als in de jaren daarna. Het is goed om alert te zijn als opdrachtgever dat het Drents Panel bestaat en ingezet kan worden.

11. Onderzoek naar armoede in Drenthe

Aangegeven wordt dat er in Drenthe gebieden zijn met duidelijke armoede. Dit raakt niet alleen het CWZ-terrein, maar heeft ook betrekking op inkomen en wonen.

Opgemerkt wordt dat een dergelijk onderzoek te algemeen is, waarbij ook de vraag gesteld kan worden of de provincie er wat aan heeft.

Besloten wordt om mevrouw Smith te vragen specifiekere vragen te stellen wat de bedoeling is.

Als aanvullend onderzoeksonderwerp wordt RTV Drenthe genoemd. Meegedeeld wordt dat er in de eerste vragenlijst voor het Drents Panel (najaar 2005) ook vragen opgenomen zijn over RTV Drenthe. In het kader van de Medianota is het belangrijk te weten hoe de Drentse burger RTV Drenthe ervaart.

Naar aanleiding van de vragen (Kent men RTV Drenthe? Kijkt men? Kent men programma's? Is er behoefte aan meer zendtijd? Wil men daarvoor betalen? Rapportcijfer enz.) en de uitkomsten kan er eind december van dit jaar een ruwe indicatie worden gegeven met zogenaamde "rechte tellingen". De resultaten moeten vervolgens met statistische correcties nog representatief gemaakt worden.

Wanneer men gaandeweg het jaar een actueel thema onderzocht wil hebben, kan dit doorgegeven worden aan het onderzoeksbureau. Het Drents Panel leent zich bij uitstek voor iets dergelijks. RTV Drenthe is hier een goed voorbeeld van.

Gevraagd wordt naar het onderzoek naar overgewicht in Drenthe.

Meegedeeld wordt dat het verzoek van GS was om op korte termijn in kaart te brengen hoe het gesteld is met overgewicht in Drenthe en wat de oorzaken hiervan zijn. Verder is gekeken naar leeftijd en sociale component.

Het conceptrapport is gereed en gaat naar GS.

Gevraagd wordt wat het onderzoeksbureau aan onderzoeken op het gebied van onderwijs doet. Aangegeven wordt dat in het Sociaal rapport aandacht besteed is aan onderwijs en dat het rapport Voortijdig schoolverlaten bijna klaar is.

Verder is het zo dat onderwijs eigenlijk geen provinciaal onderwerp is.

Jeugdzorg staat wel hoog op de provinciale agenda.

Binnenkort komt er een conferentie over jeugdzorg. Misschien dat daar bepaalde onderzoeksvragen naar boven komen.

Op 2 november 2005 is nog een vervolgbijeenkomst gepland met betrekking tot het Onderzoeksprogramma 2006.

Geconstateerd wordt dat het niet echt nodig is om nogmaals bij elkaar te komen.

Het onderzoeksbureau zal verslag doen van deze bijeenkomst en het Onderzoeksprogramma 2006 opstellen. Binnenkort is er een bijeenkomst met GS, waarna ook hun wensen in het onderzoeksprogramma opgenomen zullen worden.

Besluitenlijst

1. Onderzoeksthema 1: geen prioriteit 2006
2. Onderzoeksthema's 2 en 6 combineren met accent op negatieve effecten van vermaatschappelijking van zorg. Een korte inventarisatie door het onderzoeksbureau vooraf
3. Onderzoeksthema 3: laten rusten
4. Onderzoeksthema 4: opnemen in programma 2006 en in meerjarenprogramma
5. Onderzoeksthema 5: opnemen in programma 2006
6. Onderzoeksthema 7: jaarlijks vragen opnemen in Drents Panel over woonbehoeften
7. Onderzoeksthema 8: korte inventarisatie door het onderzoeksbureau vooraf
8. Onderzoeksthema 9: geen prioriteit. Sociale component POP III in meerjarenprogramma
9. Onderzoeksthema Armoede dient nader uitgewerkt te worden door opdrachtgever
10. Concept "rechte tellingen" van de resultaten over RTV Drenthe

-
2. Informatie over twee mogelijke onderzoeksthema's naar aanleiding van de bijeenkomst met de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn en het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg d.d. 21 september 2005

Vermaatschappelijking van zorg: negatieve effecten

Op alle beleidsniveaus, landelijk, provinciaal en gemeentelijk staat vermaatschappelijking van zorg hoog op de agenda: mensen moeten, ondanks hun zorgbehoefte, zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan het "gewone" maatschappelijke leven. Met de aanstaande invoering van de WMO, juli 2006, zijn er veel bewegingen gaande rondom de vermaatschappelijking van zorg. Veel aandacht gaat uit naar invoeringstrajecten, ontwikkelpilots en implementaties. Voorbeelden van onderzoekinstellingen die het beleid voeden met informatie zijn het Sociaal Cultureel Planbureau² en het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.³

Ook het provinciale zorgbeleid Zorg in perspectief 2005-2008, benadrukt het belang van vermaatschappelijking van zorg. Daarbij liggen de inspanningen van de provincie veelal op het vlak van ondersteunen, bemiddelen en faciliteren. Soms is ook financiering mogelijk van projecten om partijen bij elkaar te brengen of zaken van de grond te krijgen. Het Onderzoeksbureau CWZ heeft begin 2005 een literatuurstudie gepubliceerd over de woonbehoeften van mensen met een zorgvraag⁴.

Naast de positieve beleidsdoelen en geziene kansen zijn ook geluiden te horen dat vermaatschappelijking van zorg negatieve effecten kan hebben en heeft. Het Cliëntenplatform Groningen bijvoorbeeld heeft opdracht gegeven voor een discussienotitie over knelpunten en voorwaarden voor (semi)zelfstandig wonen door mensen met een psychische handicap⁵. Voor de provincie Drenthe is nog geen empirisch onderzoek bekend over de negatieve effecten van vermaatschappelijking van zorg. Daarbij zou aandacht moeten zijn voor uiteenlopende relevante doelgroepen.

De bestuurscommissie stelt voor dit onderzoeksonderwerp op te nemen in het programma 2006.

Onderzoek naar woonplannen

Tijdens de inventarisatie over de relevantie en stand van zaken rondom onderzoek naar woonplannen bleek dat in de provincie Drenthe dergelijk onderzoek op stapel staat. Het onderzoeksbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het SGBO, voert vanaf oktober 2005 onderzoek uit naar de gemeentelijke woonplannen.

Dit onderzoeksonderwerp wordt niet opgenomen in het programma 2006.

F:\PRODUCT\FG\CTB\Huisstijl\ontwerp-onderzoekslijnen 2006-2010.doc

---

² Klerk, M.M.Y. de (red), Zorg en wonen voor kwetsbare ouderen. Rapportage ouderen 2004. Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag, 2004.

³ Penninx, K., Mertens, H., Meijer, L., Thuis in de buurt. Wijkgericht werken aan wonen, zorg en welzijn voor kwetsbare mensen. Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn, Utrecht, 2004.

⁴ Bestuurscommissie CWZ, Wonen met zorg en welzijn. Een literatuurstudie naar behoeften van mensen met een zorgvraag. Onderzoeksbureau CWZ, Assen, 2005.

⁵ Bulthuis, O., Edzes, A., Wonen buiten de muren. Centrum voor Arbeid en Beleid, Groningen, 2005.